



Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie

Prowadzenie żywienia w placówkach nauczania i wychowania w świetle nowych przepisów

Piotr Pokrzywa

Kierownik Oddziału Nadzoru Higieny

Żywności, Żywienia i Procesów

Nauczania



Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 o bezpieczeństwie żywności i żywienia art. 52 c

Zakres działania:

- a) w jednostkach systemu oświaty sprzedawane mogą być wyłącznie środki spożywcze objęte grupami środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży określonymi przepisami (...)
- b) w ramach żywienia zbiorowego dzieciom i młodzieży stosowane mogą być wyłącznie środki spożywcze które spełniają wymagania określone w przepisach (...)



c) W jednostkach systemu oświaty zabrania się reklamy oraz promocji polegającej na prowadzeniu działalności zachęcającej do nabywania środków spożywczych innych niż określone w przepisach (...)

Jednostki systemu oświaty zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty art. 2

- Przedszkola w tym z oddziałami integracyjnymi, przedszkola specjalne oraz inne formy wychowania przedszkolnego

- Szkoły

a) podstawowe, w tym specjalne, integracyjne, z oddziałami integracyjnymi i sportowymi, sportowe i mistrzostwa sportowego



- b) gimnazja, w tym specjalne, dwujęzyczne, integracyjne, z oddziałami integracyjnymi i sportowymi, sportowe i mistrzostwa sportowego
- c) ponadgimnazjalne w tym specjalne, dwujęzyczne, integracyjne, z oddziałami integracyjnymi i sportowymi, sportowe i mistrzostwa sportowego,
- d) artystyczne)
 - Placówki oświatowo-wychowawcze, w tym szkolne schroniska młodzieżowe
 - Młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz specjalne ośrodki wychowawcze



Placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania (internaty)

Przepisy pozostałe:

Rozporządzenie 1333/2008 w sprawie dodatków do żywności: żywność bez dodatku cukru” oznacza żywność bez:

- żadnego dodatku monosacharydów lub disacharydów;
- żadnego dodatku środków spożywczych zawierających monosacharydy lub disacharydy stosowanych ze względu na swoje właściwości słodząc



Rozporządzenie 1169/2011 w sprawie przekazywania informacji konsumentom informacji na temat żywności (...):

- Wykaz składników – rozpoczyna się lub jest poprzedzony nagłówkiem, który składa się z wyrazu „składniki” lub zawiera ten wyraz. Obejmuje on wszystkie składniki środka spożywczego, w malejącej kolejności ich masy w momencie użycia składników przy wytwarzaniu tego środka spożywczego



Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie



PL Suchary pszenne

Składniki: mąka pszenna, olej palmowy, drożdże, ekstrakt ze słodu jęczmiennego, glukoza, sól, emulgator: lecytyna sojowa. Może zawierać śladowe ilości mleka i produktów jajecznych. Przechowywać w suchym i chłodnym miejscu. Najlepiej spożyć przed końcem: patrz góra opakowania.
Wyprodukowano w Niemczech.



Informacja o wartości odżywczej obejmuje następujące elementy:

- wartość energetyczną
- ilość tłuszczu, kwasów tłuszczowych nasyconych
- węglowodanów
- cukrów
- białka oraz soli

(zawartości soli = zawartość sodu x 2,5)

Wymóg obowiązkowego znakowania od 13 grudnia 2016 r.



Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie

Wartość odżywcza Nutritional information	na 100 g per 100 g	¹⁾ na porcję per serving
Wartość energetyczna / Energy	1536 kJ 363 kcal	768 kJ 182 kcal
Białko / Protein	8,6 g	4,3 g
Węglowodany, w tym: / Carbohydrates, of which:	74,0 g	37,0 g
- cukry / sugars	0,6 g	0,3 g
Tłuszcz, w tym: / Fat, of which:	3,1 g	1,5 g
- kwasy tłuszczowe nasycone / saturated fatty acids	0,6 g	0,3 g
Błonnik pokarmowy / Dietary fibre	2,28 g	1,14 g
Sód / Sodium	< 0,001 g	0,0 g
Magnez / Magnesium	100 mg (27 % ²⁾)	50 mg
Fosfor / Phosphorus	230 mg (33 % ²⁾)	115 mg



Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie

- Rozporządzenie obowiązuje od 1 września 2015 r.

Najczęściej zadawane pytania dotyczące rozporządzenia "sklepikowego" strona Ministerstwa Zdrowia

- <http://www.mz.gov.pl/aktualnosci/najczesciej-zadawane-pytania-dotyczace>
- Szkolenie dla przedsiębiorców oraz dyrektorów szkół i przedszkoli c.d., informacje www.wsse.krakow.pl



Niespełnienie wymagań:

- kto w ramach prowadzonej działalności sprzedaje w jednostce systemu oświaty środki spożywcze inne niż objęte grupami środków spożywczych określonych (...) pkt. 8
- kto w ramach prowadzonej działalności reklamuje lub promuje w jednostce systemu oświaty środki spożywcze inne niż objęte (...) pkt. 9
- kto prowadząc działalność w zakresie zbiorowego żywienia dzieci i młodzieży stosuje środki spożywcze nieodpowiadające wymaganiom określonym (...) pkt. 10



podlega karze pieniężnej

wysokość kary może być wymierzona do 5000 zł, nie mniej niż 1000,00 zł

Kary pieniężne wymierza w drodze decyzji państwowy wojewódzki inspektor sanitarny.

Ustalając wysokość kary pieniężnej MPWIS (Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny) uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia i zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku spożywczym i wielkość produkcji zakładu.



Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie

Do kar stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa.

Kary pieniężne stanowią dochód budżetu państwa



Wątpliwości dot. produktów załącznik nr 1 (sklepiki):

- Naturalna woda mineralna średni lub niskozmineralizowana, **niedopuszczalna wysokozmineralizowana**, woda źródłana, stołowa - może być gazowana lub nie, objętość dowolna,
- Wątpliwości dot. składu przygotowywanych kanapek:
 - z serem żółtym zgodnie z pkt. 1.2 **można** (*..serem, z wyłączeniem topionego..*).
 - z majonezem zgodnie pkt. 1.4 **nie można** (*bez soli oraz sosów, w tym majonezu, z wyłączeniem ketchupu,....*)
 - rodzaj pieczywa do kanapek **wymienione w pkt. 1.1** rozporządzenia (*pieczywo razowe lub pełnoziarniste żytnie, pszenne, mieszane lub bezglutenowe*).



Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie

- Czy Rozp. obowiązuje w trakcie pobytu osób dorosłych, w ramach szkoły ?
Obowiązuje – w jednostkach systemu oświaty sprzedawane mogą być wyłącznie środki spożywcze objęte grupami środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w tych jednostkach
- Zbożowe produkty śniadaniowe oraz inne produkty zbożowe
Produktem zbożowym jest każdy produkt uzyskany z pszenicy, ryżu, owsa, kukurydzy, jęczmienia czy ziarna innego zboża np. pieczywo (np. obwarzanek) , makaron, płatki owsiane, kasze.



Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie

- Napoje przygotowywane na miejscu bez dodatku cukrów i substancji słodzących:
herbata, napary owocowe, kawa zbożowa - dozwolone jest słodzenie naturalnym miodem pszczelim
- Wykaz produktów które można sprzedawać
W załączniku nr 1 określono 14 grup środków spożywczych które można sprzedawać: kanapki, sałatki i surówki, mleko, napoje zastępujące mleko itd.



Wymagania w zakresie żywienia zbiorowego (Zał. 2):

- wymagania jakościowe np. :
 - obiad dostarcza 30% całodziennego zapotrzebowania energetycznego
 - całodzienne żywienie nie mniej niż cztery posiłki
 - w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego do 5 godzin śniadanie i obiad
 - produkty zbożowe lub ziemniaki nie więcej niż jedna porcja potrawy smażona w tygodniu
 - porcja ryby co najmniej raz w tygodniu
 - warzywa trzy lub więcej porcji surowych warzyw w posiłkach obiadowych w tygodniu



Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie

Czy przepisy mają zastosowanie w domach dziecka

- domy dziecka nie są jednostką systemu oświaty, nie podlegają ustawie o z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, a zatem też przedmiotowemu rozporządzeniu.

Czy w żywieniu, można podać ciasta domowe z cukrem? - Można, przy uwzględnieniu wymagań określonych w pkt 9

d) zawierające nie więcej niż 10 g cukrów w 100 g/ml produktu gotowego do spożycia,

e) zawierające nie więcej niż 10 g tłuszczu w 100 g/ml produktu gotowego do spożycia.



Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie

- W przypadku nagród tzw. słodkich na imprezach okazjonalnych, czy wolno podawać słodczyce? Tradycja w szkole, św. Mikołaj itp.? **Można** rozporządzenie sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane **w ramach żywienia zbiorowego** dzieci i młodzieży w tych jednostkach dot. prowadzonej działalności a nie sytuacji okazjonalnych które nie są realizowane w ramach żywienia .
- Czy wolno wykorzystać żywność tzw. Unijną otrzymaną w formie darów, w części niezgodną z wymaganiami ww. Rozp. **Nie można z wyjątkiem programu „Mleko w szkole”**
- Czy można wykorzystać niewielki zapas żywności zakupionej przed podpisaniem Rozp., względy ekonomiczne? **Nie można.**



W żywieniu zbiorowym stosowanie kapusty kiszanej jako surówka, ogórki kiszane? które kiedyś były uważane jako bardzo dobre źródło witamin teraz nie zalecane jako duża zawartość soli?

*Zgodnie z załącznikiem II 2.2.c w przypadku przetworzonych warzyw winny być stosowane – o niskiej zawartości sodu/soli, tj. zawierające nie więcej niż 0,12 g sodu lub równoważnej ilości soli na 100 g lub na 100 ml środka spożywczego lub o obniżonej zawartości sodu/soli, tj. obniżenie zawartości sodu lub wartości równoważnej dla soli wynosi co najmniej 25% w porównaniu z podobnym produktem, z **wyłączeniem** produktów poddanych naturalnej fermentacji mlekowej, takich jak: kwaszona kapusta lub kwaszone ogórki tzn. ogórki i kapusta kiszane mogą być stosowane.*



Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie

W żywieniu zbiorowym - brak wymagań w zakresie pieczywa, wędlin itp.

sosy np. majonez, musztarda – sporządzane z naturalnych składników bez użycia koncentratów spożywczych



Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ